

VARA KOMMUN

socialförvaltningen

RIKTLINJER

För anmälan av allvarliga missförhållanden i omsorgen om äldre personer och personer med funktionsnedsättning

14 kap. 2 § Socialtjänstlagen (SoL)

SOSFS 2008:10 (S)

Antagen SN § 28/090225

G:\SN\3 Övriga\Original i Word form\Riktlinjer anm allvarl missförhåll ÅO SoL.doc

POSTADRESS

Vara kommun
534 81 VARA

BESÖKSADRESS

St Torget 8
VARA

TEL EXP

0512-313 26

TEL VÄXEL

0512-310 00

FAX

0512-313 23

E-POST

vara.kommun@vara.se

HEMSIDOR

www.vara.se

1. Bakgrund

1996 utfärdade Socialstyrelsen allmänna råd beträffande anmälan om övergrepp inom kommunernas äldre- och handikappomsorg och den därtill knutna hälso- och sjukvården (SOSFS 1996:11). Socialnämnden beslutade med anledning av dessa allmänna råd om riktlinjer (Sn, 1996, § 104).

1999-01-01 kompletterades Socialtjänstlagen bl a med § 71a (SFS 1998:855) som angav att allvarliga missförhållanden i omsorger om äldre och funktionshindrade skulle anmälas till socialnämnden. 1999 förändrades riktlinjerna med anledning av detta (Sn, 1999, § 16).

Under våren 2000 utfärdade Socialstyrelsen föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2000:5 (S)) med anledning av Socialtjänstlagens § 71a.

Från och med 2002-01-01 återfinns bestämmelserna om anmälan av missförhållanden i omsorger om äldre och funktionshindrade i 14 kap. 2 § SoL (SFS 2001:453).

SOSFS 2000:5 (S) och den förändrade socialtjänstlagen föranledde förändringar av tidigare beslutade riktlinjer.

Under 2008 har Socialstyrelsen gett ut nya föreskrifter och allmänna råd om tillämpningen av SoL 14 kap 2 §, SOSFS 2008:10 (S), vilka ligger till grund för följande riktlinjer.

2. Syfte

Socialnämndens riktlinjer med anledning av Socialtjänstlagens 14 kap. 2 § och SOSFS 2008:10 (S) syftar till att:

- Garantera äldre personer och personer med funktionsnedsättning ett bättre skydd
- Anställda skall ha kunskap om vilka rutiner som gäller i samband med anmälan om allvarliga missförhållanden
- Anställda skall vara medvetna om att de i sin yrkesutövning är skyldiga att anmäla allvarliga missförhållanden som de uppmärksammar eller som kommer till deras kännedom
- Ledningen skall få kännedom om allvarliga missförhållanden eller misstanke där- om och därmed snabbt kunna vidta direkta åtgärder och vidta åtgärder i förebyggande syfte

3. Definitioner

Av SOSFS 2008:10 (S)kapitel 4 § 1 framgår att
"Med allvarliga missförhållanden som ska anmälas enligt 14 kapitlet 2 § SoL ska avses såväl aktiva handlingar som försummelser som innebär eller har medfört allvarliga konsekvenser för den enskildes liv, personliga säkerhet eller fysiska eller psykiska hälsa."

Aktiva handlingar kan vara

- fysiska övergrepp (t ex slag, nypningar och hårda tag),
- psykiska övergrepp (t ex hot, bestraffningar, trakasserier, skrämnel och kränkningar),
- sexuella övergrepp
- ekonomiska övergrepp (t ex stöld av pengar eller ägodelar, utpressning och förskingring).

Försummelser kan röra

- brister i den personliga hygien,
- brister i mathållning,
- brister i tand- och munhygien
- brister i den tillsyn som den enskilde får."

4. Socialnämndens riktlinjer för anmälan av allvarliga missförhållanden

SOSFS 2008:10 (S) innehåller såväl föreskrifter som allmänna råd,

Personer som omfattas av skyldigheterna i kap. 14 § 2 SoL

- Den som är anställd, uppdragstagare, praktikant, eller motsvarande, under utbildning eller deltagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder eller frivilligarbetare, dvs. deltar i frivilligarbete inom ramen för ett organiserat samarbete med en kommun eller enskild verksamhet.

Till vem skall anmälan göras?

- Anmälan skall göras till utredare/utvecklare i äldreomsorgen (ÄO) som ansvarar för utredning och dokumentation med anledning av anmälan samt ansvarar för information till socialnämnden.

Den enskilde medarbetaren kan alltid vända sig till resultatenhetschefen vid frågor angående anmälningar. Resultatenhetschefen kan också vara den som gör anmälan av allvarliga missförhållanden.

Berör innehållet i anmälan den som ansvarar för att ta emot anmälningar görs anmälan till socialchefen.

Bifogad anmälningsblankett skall användas. Vid muntlig anmälan fyller utredare/utvecklare ÄO i blanketten.

Dokumentation

Av den dokumentation som förs i ärendet skall framgå:

- vem som anmält missförhållandena (om den inte gjordes anonymt)
- vad missförhållandena består av
- när den muntliga eller skriftliga anmälan togs emot
- när och hur det allvarliga missförhållandet upptäcktes
- vad som framkom i utredningen
- vilket beslut utredningen avslutas med
- när olika händelser inträffat och åtgärder vidtagits. År, månad, dag och eventuellt klockslag

Utredning

- Utredning skall inledas senast dagen efter att en anmälan om ett allvarligt missförhållande togs emot.

Registrering

- En anmälan enligt 14 kap. § 2 SoL skall registreras. Utredare/utvecklare ÄO ansvarar för att anmälan registreras och behandlas med sekretess på samma sätt som gäller övriga ärenden rörande enskildas personliga förhållanden (§ 4 kapitel 7 Sekretesslagen). Registrering sker genom separat diarieföring.

Åtgärder

- Socialnämnden skall omedelbart undanröja direkta hot mot den enskildes liv, personliga säkerhet eller fysiska eller psykiska hälsa eller förhindra att konsekvenserna för den enskildes liv, personliga säkerhet eller fysiska eller psykiska hälsa förvärras.
- Respektive resultatenhetschef ansvarar för i vilken omfattning och hur den enskilde som har utsatts för ett allvarligt missförhållande ska ges stöd och få information om anmälan och åtgärder.
- Resultatenhetschefen ansvarar också för i vilken omfattning och hur de som fullgör uppgifter och berörs av anmälan skall ges stöd och få information om anmälan och åtgärder.
- Socialnämnden kan, i det enskilda fallet, delegera till resultatenhetschef, socialchef eller ordförande att vidta omedelbara åtgärder, med anledning av inkommen anmälan.

Respektive resultatenhetschef ansvarar för att berörd personal och berörda frivilligarbetare får kontinuerlig information om dessa riktlinjer. Informationen om riktlinjerna skall även ingå i introduktion av nyanställda.

Anmälan av allvarliga missförhållanden i omsorgen om äldre och funktionshindrade (Kap 14, 2 § SoL)

Anmälan avser:

(vem/vilka personer berörs negativt av det allvarliga missförhållandet)

Namn	Pnr
Bostadsadress	

Markera typ av missförhållande med kryss

- Övergrepp och brister i omsorgerna som utgör ett allvarlig hot mot eller har medfört allvarliga konsekvenser för den enskildes liv, hälsa, personliga säkerhet eller fysiska eller psykiska hälsa
- Ett bemötande av äldre och funktionshindrade som klart avviker från grundläggande krav på respekt för självbestämmande, integritet, trygghet och värdighet

Aktiva handlingar kan vara:

- Fysiska övergrepp (t.ex. slag, nypningar och hårda slag)
- Psykiska övergrepp (t.ex. hot, bestraffningar, trakasserier, skrämelse och kränkningar)
- Sexuella övergrepp
- Ekonomiska övergrepp (t.ex. stöld av pengar eller ägodelar, utpressning och förskingring)

Försummelse kan vara

- Brister i personlig hygien
- Brister i mathållning
- Brister i tand- och munhygien
- Brister i den tillsyn som den enskilde får
- Återkommande brister i omsorgerna som t.ex. beror på bristande arbetsrutiner
- Övrigt

Anmälarens beskrivning av händelseförloppet

Konsekvenser för den enskilde

Eventuella vidtagna åtgärder

Datum, eventuellt klockslag, för anmälan

--

Anmälarens underskrift

--

Anmälan mottagen av

--

